52700

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 03.11.2026

Haydar ALTINTAŞ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de hayvancılık sektörü, özellikle kırmızı et üretimi yapan besicilerimiz, sürdürülemez boyutlara ulaşan yem ve işletme maliyetleri karşısında tarihinin en ağır krizlerinden birini yaşamaktadır. Kesif yem, kaba yem, elektrik, veterinerlik hizmetleri ve mazot giderlerindeki artışlar nedeniyle yerli üreticinin maliyetleri katlanırken; Et ve Süt Kurumu (ESK) eliyle sürdürülen kitlesel canlı hayvan ve karkas et ithalatı politikası, yerli besiciyi rekabet edemez hale getirerek ahırlarını boşaltmaya zorlamaktadır.

Son yıllarda yüz binlerce baş besilik ve kesimlik sığır ithalatı yapılmasına, yurt dışındaki üreticilere milyarlarca dolar kaynak aktarılmasına rağmen iç piyasada ne fiyat istikrarı sağlanabilmiş ne de dar gelirli vatandaşlarımızın ucuz ve kaliteli kırmızı ete erişimi mümkün olabilmiştir. İthalata dayalı günübirlik müdahaleler, orta ve uzun vadede Türkiye'nin hayvancılık varlığını eritmekte, damızlık ve besi popülasyonunu çöküşe sürüklemektedir.

Kendi besicisini desteklemeyen, yem hammaddelerinde dışa bağımlılığı çözemeyen ve üretim maliyetlerini düşüremeyen ithalat politikaları, ülkenin kırmızı et arz güvenliğini tamamen yabancı üreticilerin inisiyatifine bırakmaktadır.

Bu çerçevede;

1. 2025 ve 2026 yıllarında Et ve Süt Kurumu (ESK) ile özel sektör tarafından Türkiye'ye ithal edilen toplam besilik sığır, kesimlik sığır ve karkas et miktarı ne kadardır? Bu ithalatlar için yurt dışına ödenen toplam döviz tutarı kaç dolardır?
2. 2026 yılı itibarıyla Türkiye genelinde faal olan besi işletmesi sayısı nedir? Son iki yılda artan yem maliyetleri ve ithalat baskısı nedeniyle faaliyetini sonlandıran veya kapasite kullanım oranını düşüren besi ahırı sayısı kaçtır?
3. Bakanlığınızca 1 kilogram karkas etin Türkiye ortalaması olarak hesaplanan fiili üretim maliyeti nedir? Yerli besicinin kesim maliyetini kurtarmadığı süreçlerde, üreticiyi korumaya yönelik karkas et başına doğrudan bir sübvansiyon veya besi primi ödenmesi planlanmakta mıdır?

4. İthal edilen besilik ve karkas etlerin dağıtımında zincir marketler, sanayiciler ve yemek fabrikaları arasındaki dağıtım payları hangi kriterlere göre belirlenmektedir? Küçük yerel kasapların ve perakendecilerin uygun fiyatlı ete erişimi nasıl temin edilmektedir?
5. Hayvancılıkta en büyük maliyet kalemi olan kesif yemin temel hammaddelerinde (soya, mısır, küspe) yerli üretimi teşvik edici ve karma yem sanayisinin maliyetlerini düşürücü yeni bir destekleme paketi hazırlanmakta mıdır?